

MAGYAR KURIR.

Bécs, Kedden, Julius' 5-dikén, 1825.

Török 's Görög hadi történetek.

Ezek Jun. 10-dikén indultak Konstan-
zinápolyból. Az ezeket illető tudósítás-
ban legelőbb is a' jegyeztetik-meg, hogy
azon előbbeni tudósítást, melyben a' Május'
12-dikéről 13-dikára virradó éjjel Mo-
donnál történt tengeri verekedés leira-
tott, Oberst Rottiers küldötte Smyr-
nából Konstanzinápolyba, ki a' Courier
nevű Briggel a' verekedésnél maga is jelen
volt ugyan a' Modoni öbölben, de nem
várta végig az ütközetet, hanem még a'
verekedés alatt elevezett az elő híradással
Smyrna felé. Ezen újabb tudósítást pedig
(mellyet ma közlünk a' M. Kurirban) az
Arethusá nevű Cs. K. Goelette' Kom-
mandánsa Májor Bandiera Május' 28-
dikán a' Zeai öbölből küldötte ugyan-
tsak Konstanzinápolyba. Ezen Austriai ten-
geri Tiszt Úr nem tsak hogy hasonlóké-
pen jelen volt az Egyiptomi hajók között
a' Modoni öbölben, hanem a' következett
napon ismét vissza ment oda, 's még az-
után néhány napokig maradt részint ott
részint Navarinnál, melly szerint az ő
tudósítása sokkal később és így újabb lé-
vén, nem tsuda ha némelly tekintetekben
ellene mond is a' Rottiers nagyon hamari
tudósításának.

A' Májor Bandiera' tudósításában
következők a' nevezetesebb megjegyzések:

Az Egyiptomi tengeri sereg' vesztese
állott, egy Ásia nevű Gabarre-hajóból,
3 Korvettekből, 3 Briggekből 's 4 Török
és 2 Jóniai szállító hajókból.

Modon városára és várára nem ter-
jedett-ki a' gyuladás.

Néhány Egyiptomi hajóknak Modon-
nál történt elégeése nem tett semmi gátat
Ibrahim Basának abba, hogy Navarin
ostromlását folytassa 's végezetre meg is
vegye Capitulatio által: — „Minek-
utánna (így szoll a' tudósító) a' Görög ser-
geknek az ostromlók ellen tett minden pró-
batételeik füstbe mentek, minekutánna ne-
vezetesen az Ápril. 19-dikén Forbi mel-
lett az Ibrahim Basa Lógere ellen tett he-
ves próbát, hol az Egyiptomi lovasságot
maga Ibrahim személyesen vezérlette, u-
gyan ő vissza verte, 's Május' 9-dikén
Sphagia szigetét, 's 11-dikben O-Navarinót
réárohanás által elfoglalta, a' melly há-
rom verekedésekben a' Görögök' vesztsit
legalább is 2000 emberekre lehet tenni,
's minekutánna Navarin vára, részint a'
szározon lévő Battériák, részint a' kikötő-
helyekbe berontott ellenséges hajóknak
ágyuji által nagyon megrongáltatott volna,
a' városiak a' szörnyű szorongattatást to-
vább ki nem állhatván Május 18-dikán (és
így a' Modoni tengeri ütközet után a' 6-dik
napon) magokat kapitulálásra felajánlották.
Ezen Capitulatio a' Modoni Lógerben, a' Májor
Bandiera' 's egy Amaranthe nevű Fran-
czia Goelette' Kapitányának ott-létékben
készült-meg. A' Görög őrző seregnek, ágyu-
jinak és egyéb fegyvereinek hátrahagyása
után, szabad elmenetel engedtetett, úgy,
hogy felvehető tulajdon vagyonát is elvi-
hesse, 's c-képpen a' fenn-nevezett Are-
thusá és Amaranthe nevű Austriai

és Frantzia hajókra felrakodván, a Kalamatai kikötőhelybe vitetett, hogy onnét honnyába vissza botsátassék. Mikor az örző sereg magát által adta, 1100 emborból, az ő ágyuzó készülete 46 ágyuból, 6 mozsárból, 1100 puskából, s 6000 pilyból állott. Elesége már csak egy hónapra, s vize 14 napra kívántató találtott. Májor Bandierának ezen környülállásos tudósítása mellé voltakéteve 1-ször, Navarin ostromoltatásának folyta Márcz. 21-kétől Máj. 13-káig — 2-ször a Capitulatio — 3-ször, az ott találtatott ágyuzó készületek, fegyverek, munitzió, s egyebek laistroma. — Sánta Rosa, az a Piemonti volt Hadi Minister, a ki Navarinnek oltalmaztatását kormányozta, elesett, a mely akkor történt, mikor az Egyiptomi sereg Sphagia szigetét elfoglalták. — Maurokorado, kit a Görög Országlovászék, mint Biztost, a végre küldött vala Nápoliból a Navarini táborhoz, hogy ott az oltalmazási készületekre felvigyázzon, hasonlóképpen Sphagia szigetén volt, midőn az Egyiptomiak a szigetre réá ütöttek, s csak azáltal menekedett-meg a haláltól vagy elfogattatástól, hogy egy ott közel álló Görög hajóra által uszott. — Conduriotti is futás által menekedett-meg. — Mind ezekre a szerentsétlenségekre nézve kéntelennék lenni szemlélté magát a Görög országlovászék a Hydrán mind ez ideig fogva tartatott Colocotronit szabadon botsátatni, a mely Május 22-dikén történt, s a mely után a Moreai lakosok minden iparkodással azt sürgetik, hogy ismét bizák réa a Görög armáda vezérlését, mint a kit ők csak egyedül tartanak alkalmasnak arra, hogy Ibrahim Basának ellent álljon, s Görög országot a veszedelemtől megmentse.

Nagyon ditsértetik ezen tudósításban az Ibrahim Basa magaviselete. A mondatik felőlle, hogy minckutánna Navarinnek ostromlásában nagy vitézséget és bátorsá-

got bizonyított; a nagy lelkűség és mérséklettség által is úgy megkülömböztette magát a meggyőzöttettek oránt, hogy az ellenség se tagadhatja-meg tőlle a ditséretet. Minden fogjokat, kiket Navarinnek ostromoltatása alatt elfogott, szabadon hazájokba botsátatott, sokakat meg is ajándékozott, fegyvereiket vissza adatta, s némelyeknek drága fegyvert adott ajándékba. Megjegyzésre méltó, hogy a Navarini minden örző seregnek megengedte, hogy Kalamatából, minckutánna oda a fennebb megnevezett, Austriai és Frantzia hajókon megérkeztek, honnyokba széllyel oszolhasanak, a nélkül, hogy annak megígérését kívánta volna tőlök, hogy a Porta ellen löbbé fegyvert ne fogjanak. Csak két Görög vezért, Tatrakko nevűt s a Mainai Petro Bei' fiját, tartóztatott-meg magánál, mint Kezeseket, mind addig, míg a Görögök Selim és Ali nevű Basákat, kiket még Nopoli-di-Romániának elfoglalásától fogva magoknál igazságtalanul fogságban tartottak s tartanak még ma is, ki nem adják. Ibrahim Basa már még régebben kinyilatkozattatta, hogy ő nem azért ment Moreába, hogy a Görögöket onnét kiirtsa, hanem hogy őket jóság és szelidség által az engedelmességre vissza térítse, s ezen ígérétét mind ez ideig meg is tartotta. A mi az ő hadi munkálkodását illeti (így szoll erről a fennnevezett Májor) ezt ő és az ő atyja az Egyiptomi Vice-Király úgy intézték-el, hogy ne érje őket is az szerentsétlenség, a mi eddig minden Török táborozásokat ért, hogy az eleségnek s egyéb hadi készülteknek telyes megfogyatkozása miatt, mind ezeknek füstbe kellett menniük. Ezért érkezett néli Kandiából és Egyiptomból folyvást annyi elesége, hogy még eddig az ő serei semmi fogyatkozást nem szenvedtek.

Azon armádánál, mely a Seraskier Reschid Basa' vezérlése alatt Nyugoti Görögországba beütött, nem került még eddig a do-

leg semmi véghatározású viadalra, azért, hogy Reschid a' Konstanczinápolyi hajós serget várja, a' melynek megérkezéséig ő Messoligit és Anatolikót tsak a' szározon szorongathatja. Ha ez egyszer oda megérkezik, majd akkor szározon vizen két kézre hozza fognak az Albaniai sergek ezen váraknak ostromlásához is. De most sem töltik ők vesztegléssel az időt. Már több rendheli apróbb öszszetsapásokat tettek. Név szerént Salona, Ulunduruk nevű erősségek 's az Imlanai vagy Amblani passzus az, mellyeket már elfoglaltak, 's kivált képpen ezen utolsóinak elfoglalhatását nevezetes hadi munkának tartják, azért, hogy ez a' Parnaszszus északi oldala felől az a' hegy-torok, a' mellyen Zeitunitól Salona felé által kell menni, 's a' mellyen tavaly a' Törököket a' Görögök megverték. Ezt most a' Seraskier Helytartója réárohanás által foglalta-el. Négy Görög vezérek estek-el, kik közt Tsavella és Jankó Kapitányok nevezetnek.

A' Kapudán Basa, kire a' Seraskier várakozik, hogy a' nagyobb erősségeknél ostromlásához hozzá foghasson, Május 26-dikán jött ki 54 hadi és sok szállító hajókkal a' Hellespontusról az Archipelagusra, 's már Mitylene mellett szembe találkozott 30 ott olálkodó Görög hajókkal, 's verekedésre került a' dolog, de, mint a' Török tudósításban mondatik, a' Görög Gyujtók, ámbár az ágyuzás közben néhányak próbát tettek, semmi hárt nem okozhattak a' Török hajóknak, nem akaszhatták öszsze magokat véllék, 's tsak magokban égtek-meg, míg az alatt a' Törökök négy Görög hajót vagy elfogtak vagy addig ágyuztak réajok, míg elsűjlesztették őket. Tsak későbbre érte a' Törököket az a' szerentsétlenség, hogy az Oro foka és Andros szigete között, a' Görögöknek Hydrai segítségek érkezvén, ők a' tsatát megújították, 's e' miatt a' Törökök Június 2-dikán két, mások szerént három

hajóbol álló hárt vallottak. Legbizonyosabb pedig az ők' kárvallásaik között egy 26 ágyus Korvette, a' mellyet ugyan azon napon a' szél a' több Török hajótol elválosztván, ezt kilencz Görök hajók üzőbe vették, 's Syra szigeténél a' part mellé kergették, 's ez ott megfeneklett vagy fenékre akadt. A' rajta találatott 280 Törökök a' parton kerestek magoknak menedéket 's a' hajót magok meggyujtván felégették. Itt azonközben a' sziget lakosai revolúziós Görögök lévén a' hajótörést szenvedett Törököket durván fogadták, réajok rohantak 's ámbár rajtok semmi erőszakot el nem követtek, hanem a' köztök talált 22 Frankokat (Európai Keresztyénket) 's 50 Szaporogi Kozákokat (kikről XLIX-dik számú ujságunkban emlékeztünk) 's két Sidó Seborvosokat, egyről egyig mind meggyilkoltak. A' Törökököközül egyet is meg nem öltek; tsak mint hadi foglyokkal úgy bántak véllék. Hydrai hajókra osztották 's ültették-fel, 's Nápoli-di-Romaniába küldötték őket.

A' verekedésnek végződése után a' Török Nagy Admirális dél felé folytatta evezését, 's ötlet Jun. 4-dikén Cerigótól nem messze látta egy Austriai hajós Kapitány, melly szerént, ha tsak későbbre valami más Görög hajós tsapat elibe nem állott, vagy egyéb történet gátat nem tett neki, eddig megérkezhetett a' Lepantói öbölbe.

A' Császár a' hozzátartozókkal Május 28-dikán kiköltözött Betschiktáschba a' maga szokott nyári lakóhelyére.

D é l i A m é r i k a .

Bogotában a' Columbiái Congresszus a' maga egyéb munkáit elvégezvén, üléscit Apr. 2-dikán bé akarta rekeszteni, midőn Londonból a' Barátsági és Kereskedési Kö-

tés megerközött, melyre nézve meghosz-
szabbította ülésének idejét, hogy ezen Kö-
tést megvizsgálván ráifikálja, s a' képpen
megerősítve Londonba azonnal vissza
küldje. Ezen Kötést Oberst Campbell
vitte Londonból Bogotába.

A' Buenos-Ayresi Országlószék 's a'
Paraguay Elölülő Doktor Francia kö-
zött, mint némely Anglus újságlevelek erős-
sítik, ellenségeskedésre akar a' dolog ke-
rülni. Doktor Francia azt kívánja, hogy
az ő hajójit a' Buenos-Ayresi Országlószék
a' La-Plata vizen való evezésben ne gátol-
ja, hanem mindenütt szabadon botsássa
egészen ki a' tengerre: ő ellenben egyá-
taljában nem akarja megengedni a' Bue-
nos-Ayresi hajóknak, hogy az ő tartomá-
nyának partjaihoz közelítsenek.

Nagy Britannia.

Az alsó házban fontos vetélkedések
fordultak elő Jún. 14-dik napján, melyek
között legméltóbbnak tartjuk lehető rövid-
séggel Hume nevű tagnak jóvalltjáról,
mellyet ő az Irlandiai Egyház mostani ál-
lapotjára nézve tett, 's a' melly abban
állott: hogy az Irlandiai Uralkodó (Pro-
testáns) Egyház' vagyonaait a' Parlamentum'
felvigyázása alá kell tenni, 's olly czélok-
ra kell fordítani, mellyek a' köz jóval leg-
inkább megegyeznek: — „

„En (így beszéllett Hume) azt hi-
szem, hogy sok ártalmas dolgok, mellyek
miatt Irandia szenved, az uralkodó Egy-
háztól veszik származásokat. Azt én is meg-
engedem, hogy sok függ a' Religiói tanít-
tatástól, 's Skótziai tapasztalásaimból tu-
dom, hogy melly hasznos legyen a' közön-
ségnek, ha ezen tanulási mód illendően in-
tézetik-el, ha a' Papok a' magok köteles-
ségeiket telyesítik, 's Ekklesiájikból nem
távoznak-el. Tsák hogy nagyon jó lenne
megvizsgálni, hogy valyon a' Papok' szá-
ma Irlandiában nem igen nagy-e 's valyon

a' magok foglalatosságaihoz képpes-
tebb mértékletlenül fizettetnek-e? Dok-
tor Paley úgy ítélt „hogy az Uralkodó Egy-
ház nem része a' Keresztyén Religiónak,
„hanem tsak eszköz arra, hogy ezen Re-
ligió az embereknek taníttassék.“

„En ezen tudományból azt a' követ-
kezést tsinálom, hogy mi, mint Keresz-
tyének, az Isteniszolgáltatnak semmi meg-
határozott formájához nem köteleztetünk,
és hogy magában vételve semmi meghatá-
rozott Egyházi intézet nem szükséges, ha-
nem azt tsak valami szempillantati haszon
határozta-meg, és hogy azok, kik ezen in-
tézeteket tették, ha tsupa emberek tették,
minden időben bírnak azzal a' jussal, hogy
meghatározhassák, hogy az embereknek
elégésesek-e 's azon czélra, melyre határoz-
tattak, alkalmatosok legyenek-e? Ha egészen
vissza vetni valónak és jóvátétetődhetet-
lennek találatnának, ezen esetben a' Parla-
mentum ketségekívül birna azon jussal,
hogy ezen intézeteket valamint szerzet-
te úgy el is törölhesse. Ezen tudománynak
még senki ellent nem mondott. Egy Parla-
mentum azt határozta, hogy a' Protestáns
Religió legyen az Uralkodó; egy más
régibb pedig azt, hogy a' Catholika Reli-
giónak kellessék Uralkodónak lenni. A'
mostani Parlamentum tehát írhat, ha jó-
nak fogja találni, valami más Religiói for-
mát vagy módot előnkbe. Nem is egy do-
log az Egyház és a' Státus. Az Egyház a'
Státussal való Politikai összsatsatolódás ál-
tal a' Religiónak sem méltóságára sem alap-
jaira nézve nem nyert soha semmit. —

„A' Törvény Uralkodóvá tette Irlan-
diában a' Protestáns Religiót: de az a' Ha-
talom, a' melly ezt a' Törvényt hozta, ezt
vissza veheti, 's a' Catholika Religiót tehe-
ti a' Státus' Religiójává. Ha a' III-dik Wil-
helm országására vissza emlékezünk,
nem ok nélkül fogjuk hinni, hogy ezen
Monarkhának egykor a' volt czélja, hogy
a' Catholika Religiót tegye Irlandiában U-

ralkodóvá. Tudva van, hogy ő egyszer az Irlandiai Kormányshékhöz írván, olly-titkos útasítást szabott annak elejibe, hogy egy Parlamentomi Akta által igyekezze közölni, hogy Irlandiában az a Religió tétetődjék uralkodóvá, mellyet a' nép leg inkább kívánna. Azonban úgy gondolkozhatunk, hogy a' környülállásoknak változásával Wilhelm is megváltoztatta célzását, mellyet az Irlandiai népre nézve nagyon sajnálhatunk.

„Ha Irlandia mint Skotzia ez előtt 120 esztendőkkel magának olly Uralkodó Religiót kapott volna, milyent a' lakosok kívántak, nem volna most szegény, elnyomatott, 's egyenetlenkedő, hanem gazdag, virágzó, 's egységben élő, 's Anglia nem volna kéntelen Irlandiai foglyok és rabok' őrzője lenni. Midőn Skotziának olly Egyházat akartak kényszerítve adni, melly a' lakosoknak nem kellett, ennek esztendő-kig tartott vérontás 's gyilkolás lett a' következése, valameddig tsak olly Egyházat nem nyert, milyent a' lakosok kívántak. Nékem nints okom arra, hogy ezen jóvállat' alkalmatosságával azt megmutassam, melyik legyen a' legjobb Religió: a' Catholika-é, a' Protestans-é, a' Presbiteriana-é, a' Hindus-é, vagy pedig a' Mahumedé? Itt tsak az a' kérdés forog most fenn: hogy mit kell azon Országlóshékhöz ezen tekintetben tenni, melly a' népet boldogítani kívánja? Ezen kérdésnek politikai oldalára nézve elégnék tartom azt tudni, hogy mindent a' mi Irlandiát azóta érte, miolta Skotzia magának tulajdon választása szerént való Uralkodó Egyházat kapott, el lehetett volna kerülni, ha eránta is ezen eszközzel éltünk volna.

„Nem találhatik az egész Historiában azon állapothoz hasonló példát, mint a' melyben Irlandia a' mult században volt. Igaz az, hogy Angliában ekkor rosszabb Országló Hatalom vala, mint a' világnak valamely akár melyik részében; 's azonban

még is just akart tartani ahhoz, hogy másoknál jobbnak mondhasza lenni magát, 's örömet azzal a' kizszorító privilégiummal szeretne kérkedni, hogy a' Liberális titlust megérdemli. Hanem, ha Irlandiában mind ezak a' rettenetes következeseknek hosszú sorai, mind ezen igen jó és Liberális Országlás alatt a' Protestans Religiónak Uralkodóvá lett tétetéséből származtak: kérdem, hogy ugyan nem jött-e még is el az ideje annak, hogy ezen dolgot megfontoljuk és érett vizgálat alá vegyük, a' minnek már régen meg kellett volna történni. Miért nem vizsgálta-meg ezen ház a' dolgot illy sok esztendőknél lefolyta alatt, hogy tanulta volna ki, hogy valyon a' meglévő sok inségek Irlandiában nem az Egyház által okoztattak-é? Én ezen kérdést nem úgy illetem, mint Religiói, hanem mint felső politikai, mint emberiségi kérdést. Már régebben is fel akartam én ezen kérdést hozni, de megakadályoztatott Sir Burdett úrnak az Emancipatiót tárgyazó jóvállatja; mert ha ez a' felső házban is megerősített volna, így nekem most nem kellene ismét tsak ezen Egyházi kérdésnek vitatásával terhelnem ezen alsó házat. Az a' mi ezen Catholikus kérdéssel a' felső házban történt, eléggé kimutatja, hogy ezen nagyon hasznos eszköznek végrehajthatását tsak az Uralkodó Egyház gátolta-meg. Én az Emancipatiót Irlandia boldogságára 's Anglia' bátorságára nézve nagyon megkívántónak tartom lenni, 's nem tudom telyesen ezen ház' szeméi elibe terjesztetni, hogy az ennek ellentálló környülállások mind olyanok, hogy elháríthatnak. Hanem azonban az is igaz, hogy valameddig az Uralkodó Egyház Irlandiában a' mostani nagy befolyással birni fog, addig soha be nem fog ennek igasságos kívánsága tölteni. Semmi a'-féle iparkodásoknak, mellyek most füstbe mentek, nem fog soha foganatjok lenni, ha tsak maga az Országlóshék nem fogja pártfogása által segí-

teni. Az Egyház' tselekedeteiben nem a' Religio, hanem tsak a' tulajdon, a' gazdag birtokok, forognak szem előtt. Ha látni való, hogy a' Püspökök és egyéb papi személyek az Irlandiai Uralkodó Egyházban igen számosok, és hogy több jövedelemmel bírnak mint a' mennyit érdemlenek 's a' mennyinek kiszolgáltatására a' nép clég-séges, nem szükséges-é ezen esetben megvizsgálni a' dolgot? Ha az armada vagy a' tengeri sereg igen számos, megengedi ezen ház, hogy azt kevesítették. Miért kellen-e ezen régula alól a' Papságot kivennünk? Igaz, hogy ezen tekintetben meg akarják különböztetni a' Státus' administratziójának egyéb ágaitól; de nintsen ezen megkülönböztetésnek semmi fundamentuma. Én azt gondolom, hogy jobban fognak Irlandia' dolgai folyni, ha ott 24 Püspökök helyet tsak négyek lesznek. Nints nekem magok a' Püspökök ellen semmi panas-zom, 's megvallom, hogy ha én magam Püspök volnék, nekem is színt' úgy jó volna megtartani a' Püspöki jöszágokat. Tsak a' Systema ellen 's nem a' személyek ellen beszéllek, 's a' többi."

Ezen tárgyat még sokáig vitatta Hume. Azt is mondta, hogy ő nem sokat mond, ha az Irlandiai Uralkodó Egyház' vagyonát 25 millió forintra teszi, pedig éppen ilyen jól folynának a' dolgok, ha ennek tsak egy század részével bírna is. — Humének gyökeres beszéddel felett Canning Minister (de erről a' jövő Ujságunkban).

Sárdiniai Királyság.

Ő Felségek a' két Siciliák' Királya és Királynéja a' Salernói Princz ő Királyi Herczagségétől kísértetve, Vercelliből Jun. 17-dikén, hol azon éjjel megháltak vala, Turinba érkeztek, 's néhány órák mulva onnét a' Carignani Princztől kísértet-

ve a' Villa-della-Regina nevű kastélyba ütoztak-ki.

Lombard-Velenczei Királyság.

Császár és Király Ő Felsége illy Felséges és kegyes kéz-írást méltóztatott Bubernáné Grófné Aszszonyhoz botsátani: — „Kedves Bubernáné Grófném! Az a' kívánság, melyet az Asszony, Férje' halála miatt szenvedett arra indított engem, hogy eránta viseltető nyájas szánakozásomat kinyilatkoztassam, 's az Aszszony' meghalozott férjét az ő szolgálatai által szerzett érdemeivel való telyes és háládatos megelégedésem felől való bizonyossá-tétel által, melyeket ő én erántam és a' Státus eránt sok legfontosabb és terhesebb környúlállások között a' maga igen hűséges elszánása 's kötelességének igen foganatos következtésü telyesítése által szerzett, még temető-sírájában is megtiszteljem.

„Ezen tekintetekre nézve meghatároz-tam, hogy azon penziókat, melyeket a' Grófné Aszszonynak töllem részint Normaszserént részint az általam rendeltetett meg-nagyobbittatások szerént, venni kell, Conv-pénzben 4000 forintokra emeljem.“

B é c s.

Az a' Károlina nevű Cs. K. Korvette, a' melly 1820-ban 1822-tőig a' Kapitány Buratovich vezérlése alatt Bengalába és Chinába való utazásban foglalatokodott, múlt Jun. 3-dikán Triestbe érkezvén 12-dikben vitorlájit ismét szélnek eresztette; hogy a' Kapitány Accurti vezérlése alatt a' Levántén lévő Cs. K. hajós tsapathoz tsatolja magát.

Bétsben az 5 per Centes Obligatzióknak Conv. pénzbéli közép ára Jul. 1-éb

napján 95 és 7/8 for. — az 1821-béli sors szerint kijött Obligatióké Conv. pénzben 131 és 7/8 forint, 's az Aktziák' ára, darabjok szerint 1201 forint volt ugyan tsak Conv. pénzben.

Magyar Ország.

Sáros-Pataki Fő-Bíró Timáry Lajos Úr Köszöntő-Beszéde Méltós. S z i l a s s y J ó z s e f Udv. Tanácsos és Septemvir Úrhoz, midőn mint Fő-Ispáni Helytartója Tek. Zemplény Vármegyének, Patakot maga kegyes jelenlétével megtisztelé Május 8-dikán 1825.

Örömrzés foglalta-el a Zemplényi fényes Megyét, szerencséje lévén tisztelni Nagyságodat, mint ama' kiválasztott férfit, kinek erős kezeibe Felséges Fejedelmünk Megyénknek fő kormányát általadni kegyelmesen méltóztatott.

Örömrzés foglalta-el ezen Várost is, melly meg van ugyan fosztva hajdani fényétől, de a' melly a' Hazának Évkönyveiben nagyon ismeretes, és új fényével nem ok nélkül dicsekszik.

Örömrzés foglalta-el azon Város' lakosait, hol csaknem minden nyom, bajjal, veszéllyel megtölt régi idők hoz-viszsa emlékezetünkbe; a' hol egykor Királynéink 's az uralkodó Szék' örökösei múltó-helyet 's kies kedves lakást találtak; hol hajdan Országunk' Zászlósai, a' Perényiek, Ruszkai-Dobók, Lórántfiak 's ezeknek veje, unokáji, az Erdély' Fejedelméi, hazánk mellett tett szolgáltojokért nyert borostyán és cser koszorúkkal ékeskedve, életükben pihenést, haláluk után csendességet kerestek hamvainak.

Hol a' szelid másák meglepedvén, csaknem három századok' lefolyta alatt

fényt és sugárt lövellének edes Hazánk'nak közelebb és távolabb eső minden vidékeire.

Ezen Város' nevében van itt nekem szerencsém alázatos tiszteletünket, mely hódolásunkat, forró kívánságainkat Nagyságodnak bemutatni. Esedezünk az előtt, kinek kezeiben vegynak a' Nagyoknak is napjaik, hogy a' Nagyságod' becses élet' fonalát sok időkre kinyújtani, 's napjait napokkal megtoldani méltóztassék; hogy úgy a' Nagyságod' védő szárnyai alatt, mind a' fényes Megye, mind különösen ez a' mi Városunk csendességet és gyarapodást találhasson, 's unokáink is hálás szívvel emlegetvén Nagyságodnak igen nagy érdemeit, a' boldog Hegyaljának zöldellő lugosai alatt a' nagy SZILASSY nevét, sok századokon keresztül, hangoztathassák.

Szombathely Városára, mint régi Coloniára, és a' Szombathelyi Püspökségre, mint Hazánk'nak a' Német Tartományokkal határos részére új fény derült, midőn Ő Cs. Kir. Felsége ezen Megyének kegyes, és jótévő Püspöke néhai Nagy Méltóságú és Fő Tisztelendő Perlaki Somogyi Leopold halála által megürcsült Püspöki Székre, ismét egy lelkes hazafit, Tudós Papot, és igaz buzgóságú egyházi Pásztort nevezni méltóztatott Méltóságos és Fő Tisztelendő Bőle András Urban, a' ki már több esztendőig ezen Megyének Generális Vicáriussa, és Prépostja volt. Ő Csász. Kir. Felségének kegyelmes kinevezését a' Rómaiszezszték is megerősítvén, a' Bullák és Brevék már Május 22-dikén Szombathelyre megérkeztek. Ennél fogva az új Méltóságos Püspöknek felszenteltetését buzgón óhajtotta mind a' Nép, mind

az egyházi Rend, minthogy ő benne már előre a' Nyájnak igaz példáját tisztelték. Ezen egyházi felkenetés és felszentelés a' Fő Pásztori Méltóságra Junius 26-kán Budán ment végbe, a' Sz. Ersébet Rendén lévő Apáczáknak különös kérésére, az ő Templomjokban. Fő Méltóságú Rudnay Sándor Primás Ő Herczegsége vitte végbe ezen szentmunkát, Méltóságos és Fő Tisztelendő Gróf Nádasdy Ferencz Váczi Megyés Püspök, és Méltóságos Fő Tisztelendő Úrményi Péter Koriczi felszentelt Püspökkel. Ezen ritka egyházi szertartás nem csak a' köz rendből, hanem a' főbb Rendekből is mind a' két Nemen lévő híveknek figyelmét magára vonta, kik jelenlétükkel az Egyházba gyűlt sokaságnak fényességét díszesítették. Az oltárnál való egyházi szolgálatban részt vettek Méltóságos Juranits Antal, már most kinevezett Győri Megyés Püspök, és eddig a' N. M. Magyar Királyi Helytartó Tanátsnál volt Egyházi Tanácsos Úr; úgy Méltós. és Fő Tisztelendő Kollár István Tribuniczi választott Püspök és a' N. M. Magyar Királyi Helytartó Tanátsnál lévő Egyházi Tanácsos. Az Archi-Presbyter' tisztét viselte Fő Tiszt. és Nagys. Láng Fortunat János Úr, Rákonyi B. A. Apátura és a' Méltóságos Királyi Táblának Praelatusa. Czerimoniárius volt Fő Tiszt. Krobot János Nyitrai Kanonok és a' Filozofiai Karnak a' Pesti Kir. Magyar Universitasban Directora. Illy fényes egyházi készüléttel a' felszentelés végbe menvén, a' Fő Mélt. Primás Herczeg a' Mélt. Felszentelt Püspököt, a' többi egyházi főbb személyekkel, és több világi Uraságokkal gazdagon megvendégelte, Magának ismét új dicsőséges érdemet szerezvén a' Magyar Anyaszentegyház fényének gyarapításában.

Pesten, a' Mélt. Királyi Tábla ülésében, Junius 25-dik napján, Fő Tiszt. Palugyai és Bodafalvai Palugyay Imre Úr, Gaczkai Sz. Miklós Apátura, és a' Nemes Szepesi Káptalannak Kanonokja, és Kathedrális Fő-Esperest, Ő Csász. Kir. Felségének a' Praelatusságra kinevező kegyelmes Levele felolvastatása után felelküdvén, birói székét elfoglalta.

Belatinczon Nemes Szala Vármegyében, mint földes Úri jussal bírt jószágán, e' folyó hónap 11-kén meghalt T. Gyika Constantin Úr, a' ki a' tudományok által jelesen kimivelt lélekkel bírván, a' Magyar nyelvet is nem csak kedvelte; hanem pártfogásával gyámolította is. Kiváltképpen nevezetes classica bibliothekával bírt, melyben a' Görög legszebb és drágább kiadások tündöklöttek. Egyéb eránt mint ember, jótévése által is magának nagy hírt szerzett.

Jelentetik, hogy ez a' könyv:

Makrobiotika, vagy Az Ember Életét Meghosszabbító Mesterség, Szerző Hufeland Kristóf Vilmány, Királyi Burgus Országglás Tanácsosa, és a' Király Orvosa. Első, Második Rész. Ötödik meg bővítettett törvényes kiadat. — Fordítá, és Magyar Nyelvre való Jegyzékekkel megszorítá Kováts Mihály Orvos Doktor, 's a' t. Harmadik Magyar Kiadat. Budán. 1825. — Kijött, és Pesten Eggenberger Könyvárosnál árulatik — az ára két forint czüstben. — A' kik tehát ezen könyvre előre fizettek, akár Eggenberger Könyvárosnál, akár a' Fordítónál; már Pesten mind az elsőnél mind a' másodiknál kezekhez vehetik a' könyvet.